

що потребує комфортності та зручності. Це зумовлює налагодження системи фіскального партнерства між податковими органами та платниками податків. Поряд з цим, важливо розглядати тактичні методи протидії ухиленню від сплати податків [3]:

1. Застосування економічно обґрунтованих санкцій за порушення податкового законодавства.
2. Досягнення оптимального рівня податкового навантаження.
3. Створення ефективної системи податкового контролю.
4. Підвищення податкової культури та досягнення партнерських відносин між платниками податків і контролюючими органами.
5. Формування передумов для легалізації тіньових структур.
6. Створення інформаційної бази підприємств, організацій, закладів і громадян України, які ухиляються від сплати податків, для використання такої інформації реєструючими органами в разі вирішення питання про створення такими юридичними й фізичними особами нових суб'єктів підприємницької діяльності тощо.

Отже, щоб зменшити масштаби ухилення від сплати податків необхідно ретельно налаштувати податкове законодавство на потреби забезпечення його прозорості, покращити критерії виявлення фактів ухилення, за рахунок проведення аналізу діяльності суб'єктів господарювання, зокрема і їх посередників. Потрібно вдосконалювати демократичні інститути, а не збільшувати кількість перевірок чи розмір штрафів, активізувати боротьбу з корупцією, насамперед у державних органах.

Література:

1. Ткачик Ф. П. Податкове консультування як спосіб мінімізації ухилення від оподаткування / Ф. П. Ткачик, І. В. Дармопук // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». – 2014. – Вип. 9 (ч. 5). – С. 204–208.
2. Коновалова І. М. Теоретичні аспекти ухилення від сплати податків та механізм їх уникнення / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.klubok.net/article1889.html>.
3. Фільо М. М. Перспективи та пріоритети протидії ухиленню від сплати податків / М. М. Фільо // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/27_NII_2013/Economics/15_146391.doc.htm.

Когут Тамара

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Дмитрів В. І.

КРИПТОВАЛЮТА БІТКОЙН: ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ, РОЛЬ У СУЧАСНІЙ ПОДАТКОВІЙ СИСТЕМІ

Криптовалюти, і зокрема біткоіни з початком нового 2017 року набули великого поширення, та впливу на суспільство. Разом з тим зростає і вартість даної валюти у інших грошових одиницях, та кількість розрахунків валютою по всьому світу. Якщо до початку 2013 року створювати біткоіни можна було

лише за допомогою комп'ютера, то зараз це складний процес, який вимагає наявності спеціалізованих процесорів, і видобуток кожної нової монети вимагає більших витрат часу та ресурсів. Виходячи із «незалежності» біткоїну від світових фінансових систем, в багатьох країнах світу криптовалюти досі не визначили свій статус, та ставлення до них є неоднозначним і недовірливим. Біткоїн класифікують як грошовий сурогат, віртуальну валюту, нематеріальну цінність, віртуальний товар тощо.

Криптовалюта – це різновид цифрової валюти, створення і контроль за якою базуються на криптографічних методах. Облік криптовалют децентралізований, інформація про транзит акції доступна у відкритому вигляді та не шифрується.

Біткоїн – це найперша та найвідоміша електронна валюта. Головною перевагою якої є неможливість підробки, адже кожна монета – це набір даних, які є ретельно захищені від копіювання та взлому, а також підробки. За наявності підключення до інтернету, нею можна миттєво розрахуватись будьде переказ відбувається анонімно і без стягнення комісії банком. Завдяки цим особливостям ціна біткоїна зростає, особливо стрімке зростання криптовалюта демонструє з початку 2017 року [1]. Уперше біткоїнами розплатилися 22 травня 2010 року: у Флориді програміст Ласло Ханеч купив дві піци за 10 тисяч біткоїнів. Тоді 1 біткоїн коштував менше цента. Уже починаючи з 2014-го року вартість валюти почала стрімко зростати, що можна простежити, аналізуючи, а вже зараз курс біткоїнів встановився на рівні 7550\$ [2].

Проте, аналізуючи використану літературу можна виділити також ряд основних проблем криптовалют:

- нестабільність валюти;
- великий ризик фінансових махінацій;
- сприяє розвитку тіньової економіки.

Україна входить у список тих численних держав, котрі не можуть чітко сформулювати правовий статус криптовалют, та розробити нормативну базу для їх регулювання. Для прикладу, в Японії Біткоїн є законним платіжним засобом з податком на його купівлю (8%). У Китаї біткоїн вважається віртуальним товаром, а не валютою, операції з біткоїнами дозволені для фізичних осіб, але заборонені для банків. Ватикан свою чергу почав масштабну боротьбу з використанням біткоїнів у роботоргівлі.

В Австралії існує проблема з подвійним оподаткуванням, яка в першу чергу стосується криптовалютного бізнесу, адже користувачі не підпадають під подвійне оподаткування, якщо сума крипто валюти в еквіваленті не перевищує 10 000 австралійських доларів. Окрім того, в Австралії існує легальна можливість виплачувати заробітну плату біткоїнами, але при взаємній згоді обох сторін договору.

Так, наприклад, в Норвегії, Фінляндії та Німеччині криптовалюти обкладаються податком на приріст капіталу (Capital Gains Tax) та податком на багатство (Wealth Tax). В Болгарії криптовалюта розглядається як фінансовий інструмент та обкладається всіма відповідними податками. Австрія в свою

чергу розглядає електронні валюти як нематеріальний актив, тому дохід отриманий від його продажу обкладається податком на прибуток (Income Tax).

У лютому 2017 року в Австрії відкрився перший у світі біткіон – банк, де встановлені спеціальні банкомати, які дозволяють обмінювати криптовалюту на євро і навпаки. Подібні банкомати існують і в Азії, наприклад, у Сінгапурі.

В Канаді оплата товарів та послуг за допомогою криптовалюти підлягає оподаткуванню як бартерна угода. У випадку продажу такої валюти сплачується податок на доходи (Income Tax), податок на прибуток корпорацій (Corporation Income Tax) або податок на прибуток капіталу (Corporation Income).

Правове регулювання ролі крипто валюти в США здійснює Служба внутрішніх доходів (Internal Revenue Service). У 2014 році служба видала документ, згідно з яким крипто валюту визначено як власність (property), операції з якою повинні оподатковуватись, в тому числі і майнінг. Відповідно до положень документу:

- заробітні плати, що сплачуються у криптовалюті є об'єктом федерального податку (Federal Income Tax Withholding) та податку на заробітну плату (Payroll Taxes);

- інформація про платежі криптовалютою повинна подаватись у відповідні органи, доходи отримані фізичною особою в криптовалюті повинні декларуватись в доларах.

У травні 2017 року в Україні відкрили перший біткоін – автомат (м. Одеса). Держава входить в ТОП – 10 країн світу за кількістю користувачів біткоїнами. В Україні здійснює свою діяльність велике біткоін – агенство KUNA, одним із проектів якого є криптовалютна біржа. До крипто валютних операцій в Україні застосовують стандартні правила оподаткування. Тому дохід фізичної особи, отриманий у вигляді цифрової валюти оподатковується податком на доходи фізичних осіб – 18% [4].

Отож аналізуючи ставлення країн світу до криптовалют можна стверджувати, що 55% сумніваються у чистоті та прозорості валюти – 31,7% визнають, а 13,3% не визнають її законним платіжним засобом. Але так, чи інакше вона вже відіграє питому вагу у розрахунках за операціями, і здебільшого в операціях тіньової економіки [3]. Біткоін швидко випередив інші електронні валюти, та здобув масштабного поширення у світі, але більшості країн вдається виділити наразі лише значні недоліки такої валюти, зокрема емісія є неконтрольованою державними органами, що унеможлиблює відстеження кількості валюти та створення нормативно-правової бази.

Література:

1. Аналіз ціни біткоїна [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: getcoin.today.
2. Біткоін почав відіграватись після падіння [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: investing.com.
3. Bitcoin и ранее созданные системы анонимных электронных денег [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://habrahabr.ru/post/248851>.
4. Правове регулювання крипто валютного бізнесу [Електронний ресурс] / В. Лихута, А. Каплан, Д. Гадомский, К. Король, О. Гелетканич, О. Гаврыляк Т. Оттер – Режим доступу до ресурсу: <http://axon.partners/wp-content/uploads/2017/02/Global-Issues-of-Bitcoin-Businesses-Regulation.pdf>.